

Aan:
de leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 5 maart 2003
Ons kenmerk 10/6.18/2003002296
Behandeld door de heer A.A. Ruiter (0592) 365437
Onderwerp: Statenstuk 26 Cultuurtoerisme II; nadere informatie

Geachte leden,

Naar aanleiding van de discussie in de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit van 17 februari 2002 over Statenstuk 26, Cultuurtoerisme II, hebben wij geconstateerd dat de meerderheid van de fracties behoefte heeft aan een zeer gedegen evaluatie van het project Cultuurtoerisme I. Ook wij zijn van mening dat een dergelijke evaluatie van het project Cultuurtoerisme wenselijk is. Wij komen hierna op terug.

Het project Cultuurtoerisme is een project waarvan de fases 1 en 2 niet los van elkaar staan. Het project is door provincie en Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) om subsidietechnische redenen gesplitst in twee fases, namelijk Cultuurtoerisme I en II. Het voordeel daarvan is dat de ervaringen van fase I in fase II worden meegenomen.

Op basis van de gemaakte afspraken is het project gefaseerd en is een beschikking voor fase I afgegeven. Eind 2002 is de eerste fase beëindigd.

De doelstellingen, namelijk het bewerkstelligen van twaalf promotie-uitingen en 5% groei van de deelnemende musea, zijn ruimschoots gehaald. Het SNN heeft kennisgenomen van deze projectevaluatie en geen redenen gezien deze evaluatie ongeschikt te achten voor de verdere voortgang van het project. Wij volgen deze lijn.

In fase 2, met een looptijd van ook twee jaar, is rekening gehouden met de ervaringen van fase 1. De te behalen projectresultaten zijn verdubbeld.

Voor uw informatie

Het SNN heeft bij brief van 5 februari 2003 het Noord-Nederlands Bureau voor Toerisme (NNBT) laten weten dat het project Cultuurtoerisme II voortborduurde op de eerder uit het Kompas gefinancierde eerste fase met de thema's archeologie en Veen en van Gogh en dat nu in fase II voortgeborduurd wordt op deze twee thema's en de

thema's Dorpen en boerderijen en Veenhuizen en de Maatschappij van Weldadigheid. Het dagelijks bestuur van het SNN is van oordeel dat het project aansluit bij de doelstellingen van het ontwikkelingsprogramma Kompas van het Noorden en heeft besloten een Economische Zaken (EZ)/Kompas-subsidie beschikbaar te stellen van maximaal € 465.026,--. Dit onder de voorwaarde dat ook de overige subsidie beschikbaar komt.

Beleidsevaluatie Cultuurtoerisme.

Hoewel wij het dus met u eens zijn, dat een goede beleidsmatige evaluatie van cultuurtoerisme gewenst is, zien wij deze juist na afloop van het totale project Cultuurtoerisme (I en II). Naar ons idee zal die evaluatie verder moeten gaan dan alleen nagaan of de geformuleerde projectresultaten bereikt zijn. Die evaluaties worden immers al in het kader van het project zelf gedaan en zoals gebruikelijk ligt daarbij een eerste verantwoordelijkheid bij het SNN. Voor het provinciale beleid is het van belang te weten of de oorspronkelijke doelen ten aanvang van Cultuurtoerisme gehaald worden of dat bijstelling nodig is. Hoewel de projecten Cultuurtoerisme I en II een belangrijk voertuig vormen om het provinciaal cultuurtoeristisch beleid vorm te geven, kent het beleid meer facetten. Een bredere beleidsevaluatie kan daar meer inzicht ingeven.

Wij stellen u dan ook voor een dergelijk beleidsevaluatie na afloop van het totale project Cultuurtoerisme te maken en hopen daarmee ook in voldoende aan uw wens ten aanzien van evaluatie van het Cultuurtoerisme te voldoen.

Ter informatie hebben we op hoofdlijnen nog de ontwikkeling van het Cultuurtoerisme in een historisch perspectief geplaatst.

Historische overzicht provinciaal beleid Cultuurtoerisme in hoofdlijnen

Voor de plaatsbepaling en betekenis van het project Cultuurtoerisme is het van belang ook kennis te hebben van de provinciale beleidshistorie op dit punt.

Cultuurtoerisme is niet van vandaag of gisteren. Na een meer incidentele aandacht voor Cultuurtoerisme is in het toeristisch beleidsplan Drenthe natuurlijk actief; het beleid voor toerisme en recreatie in Drenthe tot het jaar 2000. Vastgesteld door provinciale staten van Drenthe op 29 september 1993, de relatie tussen cultuur en toerisme in een brede context van de cultuurhistorie en kunst en cultuur aangegeven. De bedoeling was onder meer om meer coherentie tussen de verschillende activiteiten te krijgen en Cultuurtoerisme veel zwaarder in te zetten als een belangrijke peiler onder het toerisme naar en in Drenthe. De beleidsterreinen cultuur en toerisme hebben op het terrein van Cultuurtoerisme veel raakvlakken. Beleidsmatig worden de activiteiten op het gebied van Cultuurtoerisme op elkaar afgestemd.

In 1994 heeft de provincie Drenthe, is op basis van het geformuleerde beleid, opdracht gegeven voor een onderzoek dat moest resulteren in een strategisch product-, en marktontwikkelingsplan voor Cultuurtoerisme in Drenthe. Dat onderzoek is financieel en inhoudelijk ondersteund door de EZ en Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, alsmede het Integraal structuurplan Noorden des lands.

Dit onderzoek heeft de keuze voor een viertal thema's opgeleverd namelijk:

- in het spoor van de hunebedbouwers
- Drentse dorpen
- Maatschappij van Weldadigheid Frederiksoord/Veenhuizen
- het Drentse veen

Het implementatieproces van dit project is niet direct op gang gekomen omdat met name de kosten en organisatie de draagkracht van de financiële mogelijkheden op dat moment te boven gingen.

Wel is tussentijds doorgewerkt aan verschillende projecten als bijvoorbeeld het toeristisch ontsluiten van cultuurhistorische objecten; de toeristische ontsluiting waardevolle (oudheidkundige) objecten, fiets en wandelroutes. Verder is er op projectbasis gewerkt aan de verdere ontwikkeling van het Nationaal Hunebedden Informatiecentrum (NHI), Veenhuizen, Orvelte, Land van Weldadigheid, Drents Museum, Verborgene cultuurschatten en dergelijke.

Nadat met deskundige personen en groeperingen gesprekken zijn gevoerd, om te bezien hoe het verder moest met de concretisering van de beleidsintenties, is in mei 1997 door de provincie de Stuurgroep Cultuurtoerisme in het leven geroepen met als doel om vorm te geven aan het Cultuurtoerisme en het provinciaal bestuur gevraagd en ongevraagd advies te geven.

De stuurgroep heeft met haar rapport Een weloverwogen stap in het verleden, de hiervoor genoemde thema's onderschreven en heeft daar bij het Veen en Van Gogh toegevoegd. Als een model van aanpak is het thema "in het spoor van de hunebedbouwers" uitgewerkt.

Eind 1999 is met de Stuurgroep Cultuurtoerisme nader overleg gepleegd hoe verder. Uiteindelijk heeft dat geleid tot ontbinding van de stuurgroep toerisme en de wens tot een projectmatige aanpak gecoördineerd door het NNBT.

Verder is eind 1998 begin 1999 is het toeristisch beleid van de provincie geëvalueerd en is ingezet op een aantal prioriteiten onder andere de verdere ontwikkeling van het Cultuurtoerisme. Die implementatie zou vooral langs de weg van projecten moeten lopen.

In september 2000 is een project Cultuurtoerisme door het NNBT in samenwerking met het NHI ontwikkeld op basis van het hiervoor aangegeven ervaringen en inzichten.

Het project is bedoeld om het cultuurhistorisch decor van de provincie te versterken. Door een vergaande samenwerking van de decorbouwers moet het verhaal neergezet worden en moeten de partijen uit de tweede laag de aanbieders van producten, zoals de verblijfsrecreatiebedrijven, voldoende geïnteresseerd zijn om mee te doen. Het is daarmee een koepelproject dat zorgt voor een eenheid in promotie en productontwikkeling.

Voor de voortgang van het project en daarmee ook van de reeds vanaf 1994 ingezette lijn van het provinciaal bestuur om het Drentse erfgoed als een belangrijke drager van het toeristische product Drenthe te zien, is het van belang dat het project Cultuurtoerisme II van de grond komt. Het NNBT is de aanvrager en coördinator van het project. De NNBT doet het project samen met alle partijen die gezamenlijk het cultuurtoeristische product Drenthe vorm moeten geven. Zoals al aangegeven het decor staat bij de marketing van een toeristengebied centraal. Dit is het geheel van landschap, natuur en cultuurhistorie. Vanwege het decor kiezen consumenten een vakantiegebied. In dit decor gaan mensen activiteiten ondernemen zoals fietsen, overnachten, eten en wandelen.

Het NNBT moet er in eerste instantie voor zorgen dat de consument kiest voor Drenthe. Als die consument kiest voor Drenthe dan gaat hij of zij kijken waar kan worden overnacht.

Met een juiste marketing zullen er dus meer toeristen komen die zich verspreiden over de verschillende accommodatiebedrijven.
Alle accommodatiebedrijven profiteren zo mee.

In het project is heel duidelijk gekozen om in eerste instantie het verhaal goed neer te zetten door samenwerking te zoeken met de "decor"bouwers.

Het tweede project is veel meer gericht op samenwerkende en individuele bedrijven.

Dit kan in de tweede fase, omdat er nu concreet producten zijn die kunnen worden ingezet in het bedrijfsleven. Het is trouwens niet zo dat er tot nu toe niets met het bedrijfsleven is gebeurd. Er wordt op allerlei terreinen samengewerkt met het bedrijfsleven.

Voorbeelden zijn de samenwerking van de musea die verbonden zijn met de thematiek van Cultuurtoerisme, de hotelkring (een gezamenlijk arrangement met de musea van het Geheim van Drenthe), een drietal bedrijven die Van Gogh arrangementen hebben, Samenwerkingsverband Nationale Parken, natuurreizen die een archeologisch arrangement hebben opgenomen in hun assortimenten veen-gerelateerde bedrijven in Zuidoost-Drenthe, enz.

In fase II zal nog nadrukkelijker aandacht zijn voor de relatie met de verblijfsrecreatie-sector. Mede om zorg te dragen dat ook de verblijfsrecreatie sector (hotels, campings, vakantiewoningen, bed&breakfast) voldoende betrokken is, zal in de begeleidingsgroep een vertegenwoordiger uit die sector worden opgenomen.

De projecten Cultuurtoerisme I en II zijn dan ook rechtstreeks terug te voeren op het door de provincie gevoerde beleid om via projectmatige aanpak gesteund door het Kompas-programma vorm te geven aan Cultuurtoerisme.

Tot slot nog een opmerking over het in de projectevaluatie gebruikte cijfermateriaal.

In de evaluatie van Cultuurtoerisme I is gebruik gemaakt van de gegevens uit het Trendrapport Toerisme en Recreatie. Bij de opstelling van het rapport waren de gegevens van Toerdata nog niet bekend. Naast de verschillen in de keuze van de onderscheiden toeristengebieden en de periode is er ook een fundamenteel verschil. In grote lijnen komt het er op neer dat Toerdata Noord meer gegevens mee neemt. De onderkant van het verblijfsrecreatie segment wordt in toerdata Noord meegenomen en in de CBS-statistiek "Het gebruik van logiesaccommodaties" niet. Dit leidt tot verschillen. Voor de beleidsbeoordeling van de verschillende cijfers zal daar waar mogelijk teruggegrepen worden op een analyse van het beschikbaar materiaal.

Wij hopen u hiermee zodanig te hebben geïnformeerd om een weloverwogen beslissing over de gevraagde provinciale bijdrage in het project Cultuurtoerisme II te kunnen nemen.

Hoogachtend,

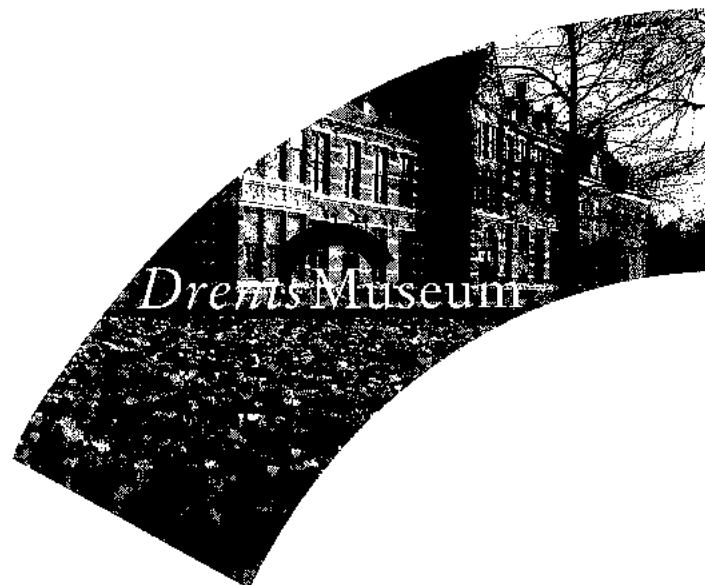
gedeputeerde staten van Drenthe,

, griffier

, voorzitter

Bijlage(n):
it/coll.

Provincie Drenthe
t.a.v. de heer A. Ruiter
Postbus 122
9400 AC Assen

Assen, 25 februari 2003
Onze referentie: 2003-297
Betreft: belang cultuurtoerisme

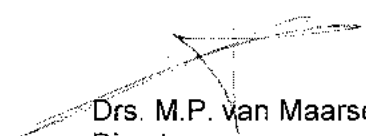
Geachte heer Ruiter,

Graag neem ik de vrijheid om het grote belang dat het Drents Museum hecht aan cultuurtoerisme te onderstrepen. De concurrentie op de toeristische markt is moordend en alleen met een afgewogen aanbod kan een regio zich onderscheiden. Drenthe staat sinds jaar en dag te boek als een fiets- en wandelprovincie, maar daar alleen red je het niet meer mee. Andere gebieden met een vergelijkbaar aanbod zijn sterk in opkomst en de toerist wordt steeds verweerder. Het is dan ook van groot belang dat Drenthe zich ten opzichte van andere gebieden en provincies sterk onderscheid. Cultuurtoerisme is hiervoor een uitstekend middel.

Uit ervaring weet ik dat de provincie bezaaid ligt met cultuurhistorische parels, in de vorm van fraaie boerderijen, prachtige dorpsgezichten, hunebedden, grafheuvels, oude karrensporen en interessante musea. Niet voor niets bezochten in de 19de eeuw veel schilders waaronder Vincent van Gogh Drenthe om er te schilderen en te tekenen. Drenthe heeft een heel eigen karakter en is gezegend met een enorme archeologische rijkdom. Steeds meer instellingen waaronder het Drents Museum realiseren het grote belang hiervan voor het toerisme en hebben gezamenlijk initiatieven ondernomen om Drenthe op dit terrein sterker te profileren. Wil Drenthe zijn positie op de toeristische markt de komende jaren willen behouden, dan is het investeren in het cultuurtoerisme noodzakelijk.

De steun van de provinciale overheid is daarbij onontbeerlijk.

Met vriendelijke groet,

Drs. M.P. van Maarseveen
Directeur

Van: "Nationaal Hunnebed informatie centrum" <hunebed.info@tref.nl>
Aan: <a.ruiter@drenthe.nl>
Datum: 24-02-03 16:16
Onderwerp: cultuurtoerisme in Drenthe

Cultuurtoerisme in Drenthe

- de mening van het NHI -

- 1.. Het NHI is zeer goed te spreken over de samenwerking met het NNBT inzake de projectorganisatie.
- 2.. De combinatie van promotiedeskundigheid en inhoudelijke deskundigheid (NNBT en themacoördinatoren) is niet alleen vernieuwend, maar levert ook een onmiskenbare kwalitatieve impuls.
- 3.. Door de regionale en lokale voelhorens van de themacoördinatoren zijn middels "aanjaaggelden" succesvol gebleken bottum-up-initiatieven ondersteund.
- 4.. Het aantal promotie-uitingen en producten - op basis van concepting - is veel groter dan in de projectaanvragen nog kon worden voorzien.
- 5.. Het aantal ontstane samenwerkingsverbanden - van zeer breed en multidisciplinair karakter - is eveneens veel groter dan kon worden voorzien. Deze samenwerkingsverbanden zijn, op het gebied van cultuur en op toeristisch gebied - in Drenthe nooit eerder vertoond.
- 6.. De economische indicatoren zijn ruimschoots gehaald, ondanks tegenslagen, zoals de MKZ-crisis.
- 7.. Waar veel is misgegaan op toeristisch-recreatief gebied (problemen NNBT; problemen met regio-VVV's, faillissement van ANVV etc.) is dit project verantwoordelijk voor een forse toename van korte vakanties in Drenthe en aansprekende evenementen (o.a. Gathering Stones en Art in Stone).
- 8.. Wat goed is en goed gewerkt heeft, mag best met een zekere trots worden gepresenteerd. Het NHI heeft, om de stagnatie in de voortgang te voorkomen, reeds sinds 1 november 2002 kosten voorgesloten. Daaruit mag gerust een groot vertrouwen in het project worden afgeleid.
- 9.. De tussenevaluatie tussen Cultuurtoerisme I en II dreigt te verworden tot een stapel verslagen, rapporten en evaluaties, waar het veld niet op zit te wachten en ernstig door wordt gehinderd. De sterke gerichtheid op uitvoering van concrete activiteiten (geen woorden, maar daden) wordt stevig verhoogd door talmende besluitvorming. Als iedereen met de ogen heeft geknipperd, is het seizoen al weer in volle gang en mist Drenthe weer eens de slag.
- 10.. Cultuurtoerisme stelt mensen in staat te genieten van wat landschap en cultureel erfgoed te bieden hebben. Dat is een ijzersterk verhaal, waar veel eerder mee begonnen had moeten worden.

Hein Klompmaker